

## Vademecum żeglarza STS "Pogoria"

### 1. Dlaczego warto ten tekst przeczytać przed rejsem:

Kiedy po raz pierwszy wchodzisz na pokład "Pogorii", jako członek jej załogi, zwłaszcza jeżeli nie miałeś(-aś) uprzednio żadnego doświadczenia żeglarskiego, nieuchronnie musi nastąpić konfrontacja obrazu życia na żaglowcu, jaki podsuwała Ci wyobraźnia, z rzeczywistością. Z reguły rzeczywistość odbiega znacznie od przewidywań, często w początkowej fazie bywa pewnym rozczarowaniem, ale pod koniec rejsu przytłaczająca większość uczestników jest bardzo z dni przeżytych na statku zadowolona. I często ci nieliczni, którzy bezpośrednio po rejsie zaklinają się, że nigdy więcej, wracają na nasz pokład. Aby pomóc Twojej wyobraźni w stworzeniu sobie obrazu tego, co Cię czeka na statku, bliższego rzeczywistości, postanowiliśmy wydać niniejszy przewodnik.

### 2. Jakim statkiem jest "Pogoria":

Pewne pojęcie o statku dadzą Ci załączone rysunki. "Pogoria" jest trzy-masztową barkentyną (to typ ożaglowania) o długości całkowitej prawie 48 metrów i powierzchni ożaglowania 1000 m<sup>2</sup>. Zwykle zabiera w rejs 49 osób w tym kapitana, 4 oficerów z których zwykle jeden należy do załogi stałej, dalszych czterech członków załogi stałej i 40 młodych ludzi takich jak Ty.

### 3. Co trzeba zabrać ze sobą na rejs:

Pamiętaj, że przestrzeń na statku przeznaczona do Twojego wyłącznego użytku jest bardzo ograniczona, weź to pod uwagę pakując swoje rzeczy, które trzeba będzie zmieścić w szafce nad i/lub pod koją oraz we wspólnej szafie. Również Twoja torba lub worek musi się tam znaleźć, dlatego nie przywoź walizek ani plecaków ze stelażem. Nie zabieraj ze sobą cennych przedmiotów, których ewentualną stratę trudno Ci będzie przeboleć, na statku przeżyjesz bez walkmana, discmana itp. A o swój aparat fotograficzny bądź kamerę video musisz zadbać osobiście i nie zostawiać tych przedmiotów byle gdzie. Zabierz ze sobą:

- dokumenty: paszport lub dowód osobisty i książeczkę żeglarską (zalecana, nieobowiązkowa),
- worek żeglarski lub miękką torbę na rzeczy,
- nieprzemakalną kurtkę i spodnie,
- buty na gumowej podeszwie (sznurowane - wskazane, aby miały niewielki obcas) i latem sandały. Dla Waszego bezpieczeństwa nie pozwalamy używać kłapek na pokładzie,
- T-shirty, spodnie na zmianę, latem szorty, dżinsy, ciepłą koszulę sweter, skarpetki i bieliznę na zmianę. Odzież dobierz tak, aby ją można było nakładać warstwami dla uzyskania warstwy izolacyjnej, weź ewentualnie ciepłą bieliznę i czapkę wełnianą,
- ręcznik kąpielowy i przybory toaletowe,
- poszwę i prześcieradło,
- okulary przeciwsłoneczne, krem ochronny, czapkę chroniącą od słońca,
- dobrą książkę (na lekturę też znajdziesz czas),
- instrument muzyczny, jeśli umiesz grać, gitarę mamy na statku.

### 4. Kogo spotkasz na statku:

Oczywiście swoje koleżanki i kolegów, większość w dokładnie takiej samej sytuacji jak Ty. Niektórzy z nich mają już doświadczenie z poprzednich rejsów na "Pogorii" - ci prawdopodobnie zostaną Starszymi Wachty, bowiem zostaniecie podzieleni na cztery grupy, właśnie wachty, a Starsi Wachty będą rozdzielać pomiędzy Was zadania do wykonania. Przełożonym wachty jest Oficer Wachtowy, to doświadczony żeglarz posiadający stopień sternika morskiego, a często kapitana jachtowego. To on będzie wydawał waszej wachcie polecenia i dbał o Wasze bezpieczeństwo. Spotkacie się też z załogą stałą, a będą to:

- Starszy Oficer, bezpośredni przełożony załogi stałej, często będzie równocześnie Oficerem Wachtowym,
- Bosman, który dba o takielunek i urządzenia pokładowe i od którego wiele się nauczycie,
- Mechanik i Motorzysta, którzy dbają o urządzenia mechaniczne i elektryczne statku, ale w trudnych warunkach pomogą Wam w pracy przy żaglach,
- Kucharz, któremu z kolei Wy będziecie pomagać w przygotowaniu i podawaniu posiłków dla prawie 50 osób,
- No i oczywiście na statku spotkacie się z Kapitanem, odpowiedzialnym za wszystko co dzieje się na statku i ze statkiem.

### 5. Jak wygląda życie na statku i jakie będą Twoje obowiązki:

Rozkład dnia przedstawia się następująco:

do 0700	cisza nocna
0700	pobudka
0700 - 0730	toaleta poranna
0730 - 0755	śniadanie
0800	podniesienie bandery i apel poranny, po apelu śniadanie wachty nawigacyjnej i wachty gospodarczej. Klar osobisty
0900 - 1300	prace bosmańskie lub zajęcia programowe
1330	obiad
1500 - 1800	prace bosmańskie lub zajęcia programowe
1830	kolacja
od 2300	cisza nocna

Niezależnie od tego rozkładu dnia służby będą przez 24 godziny na dobę. Przebiegają one różnie w zależności od tego czy statek jest w morzu (płynie), na kotwicy czy w porcie i zależnie od tego pełnione są wachty (tym razem wachta oznacza nie tylko grupę żeglarzy, ale również pełnioną funkcję) nawigacyjną lub portową. Tak więc przygotuj się na to, że:

- gdy statek będzie w morzu, w drodze będziesz pełnić służbę na pokładzie (wachty nawigacyjną) przez cztery godziny w ciągu dnia i cztery godziny w nocy. W tym czasie będziesz na zmianę sterować, obserwować morze dookoła statku na "oku", pełnić funkcję asystenta nawigacyjnego oraz w miarę potrzeby stawiać, zwijać bądź zmieniać ustawienie żagli,
- w porcie będziesz pełnić służbę przy trapie (wejściu na statek),
- w czasie obsługi żagli będzie zachodziła konieczność wchodzenia na maszty i reje. Nikt nie będzie do tego zmuszany, ale doświadczenie uczy, że większość z Was prędzej czy później tego spróbuje, a niektórzy osiągną w tym wysoką sprawność,
- co czwarty dzień Twoja wachta będzie miał służbę gospodarczą, w czasie której będziesz,
- pomagać kucharzowi w przygotowaniu posiłków, nakrywać do stołów, sprzątać i zmywać naczynia,
- sprzątać pomieszczenia wewnątrz statku w tym szczególnie starannie ubikacje i łazienki.

Ponadto co czwarty dzień, w czasie gdy ze względu na sposób zmiany wacht Wasza będzie wolna od służby nawigacyjnej i gospodarczej w godzinach 08.00-20.00 (patrz grafik wacht), będziecie do dyspozycji bosmana w godzinach 09.00-18.30 z przerwą na obiad jako wachta bosmańska. W tym czasie będziesz pomagać bosmanowi w pracach konserwacyjnych i drobnych naprawach na statku.

### 6. Jakich zasad zachowania powinieneś przestrzegać:

Nie musisz zapamiętać wszystkich zasad przed rejsem, wystarczy, że przyjmiesz do wiadomości podane tłustym drukiem.

**Podstawową zasadą życia na statku jest - bezpieczeństwo przede wszystkim.**

Ponadto obowiązują następujące zasady wynikające z regulaminu jak i z praktyki życia na statku:

- **nie wolno manipulować żadnym urządzeniem mechanicznym, elektrycznym, nawigacyjnym i radiowym bez przeszkolenia. Załodze szkolnej kategorycznie zabrania się dotykania czegokolwiek na stanowisku radiowym i siadania na stanowisku operatora,**
- **wejście na maszty i bukszpryt dozwolone jest dopiero po przeszkoleniu i zawsze za zgodą oficera wachtowego,**
- **przed odknagowaniem (odwiązaniem) jakiegokolwiek liny należy upewnić się do czego ta lina służy,**
- **zaleca się zaplecenie, spięcie bądź ukrycie pod czapką długich włosów, szczególnie przy pracy na pokładzie i na masztach oraz zrezygnowanie z noszenia wisiorów, kołczyków, pierścionków innych ozdób, które przy zahaczeniu o takielunek mogą spowodować zranienie. Paznokcie powinny być krótko obcięte,**
- **na statku nie wolno poruszać się biegiem. Po pokładzie nie wolno chodzić boso, należy używać obuwia sznurowanego bądź zapinanego,**
- **załodze szkolnej, czyli Wam, zabrania się palenia tytoniu na statku, przypominamy o podpisanym przy zgłoszeniu zobowiązaniu,**
- **załodze szkolnej zabrania się nie tylko picia, ale i posiadania napojów alkoholowych na statku. Naruszenie powyższych zakazów może skutkować odesłaniem do domu na własny koszt,**
- **zapas wody jest ograniczony, należy ją oszczędzać. Zamontowana armatura pozwala na szybkie uregulowanie temperatury wody oraz jej odcięcie i uruchomienie bez konieczności ponownej regulacji. Dlatego pod prysznicem należy wodę odcinać po zmoczeniu się i po namydleniu ponownie otworzyć,**
- **ze względu na ryzyko zatkania systemu kanalizacji nic, co nie przeszło przez zęby, poza papierem toaletowym, nie powinno znaleźć się w muszli klozetowej. Wody do splukiwania toalet nie oszczędzamy (pochodzi z za burty), wręcz przeciwnie płuczemy przez minimum 5 sekund,**
- **swoje rzeczy należy chować w szafkach, a nie pozostawiać na kojach, które w dzień powinny być porządnie zaścielone,**
- **osoby hałaśliwe, przemądrzałe, sarkastyczne i takie, dla których najważniejsze są własne pragnienia, nie są dobrymi kumplami,**
- **statek nie jest dobrym miejscem dla zakochanych. Na wakacje z zakochaną i wpatrzoną w Ciebie osobą wybierz raczej namiot.**

## 7. Czego będzie trzeba się nauczyć:

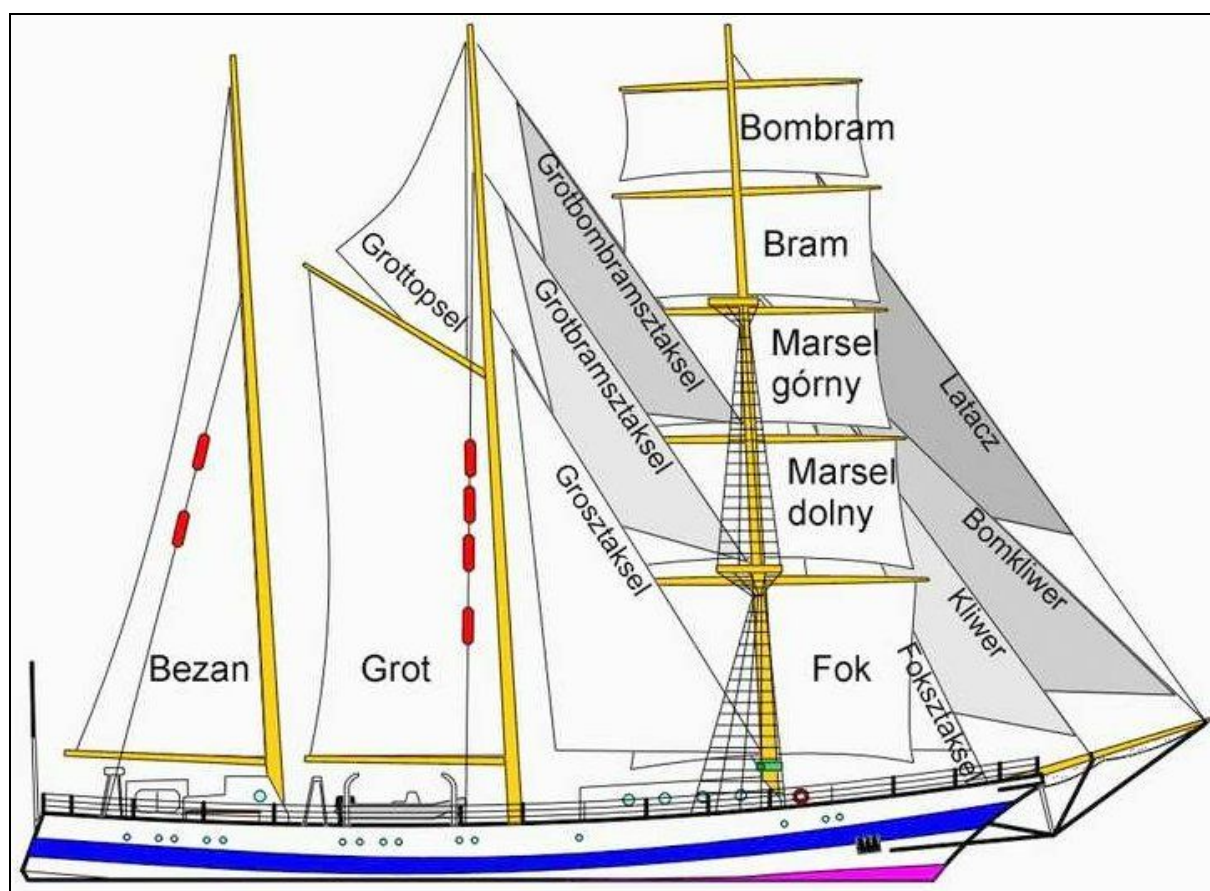
Życia w zespole jaki stanowi załoga żaglowca - to w ciągu całego rejsu.

Przed pierwszym wyjściem z portu zostaniecie zapoznani z:

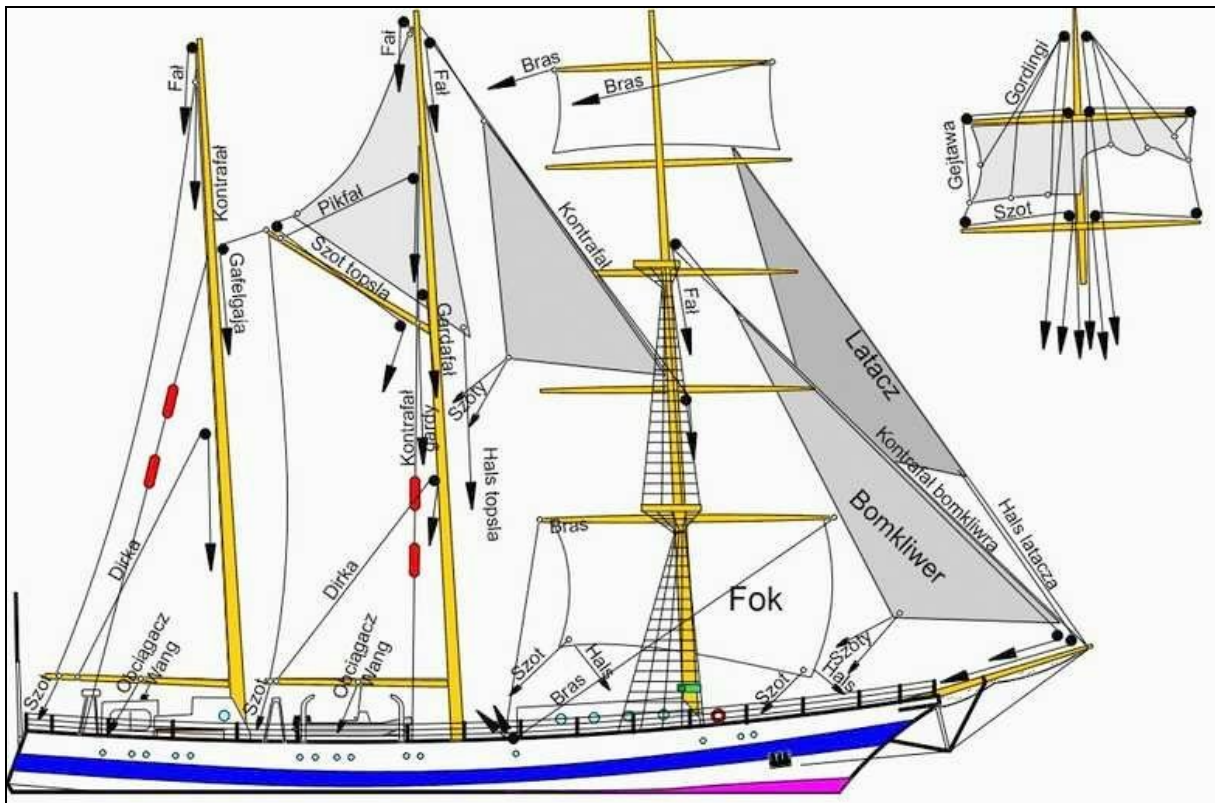
- pomieszczeniami statku i rozmieszczeniem w nich załogi,
- regulaminem,
- alarmami i użyciem pasów ratunkowych,
- rozmieszczeniem sprzętu ratunkowego i przeciw-pożarowego,
- obsługą żagli w podstawowym zakresie.

W czasie rejsu trzeba będzie nauczyć się przeznaczenia i miejsca mocowania poszczególnych lin. To nie takie trudne, jak się na pierwszy rzut oka może wydawać - jest w tym pewien system który poznacie i wielu przed Wami tę wiedzę opanowało. Aby ułatwić Wam zapoznanie się ze statkiem załączamy następujące rysunki:

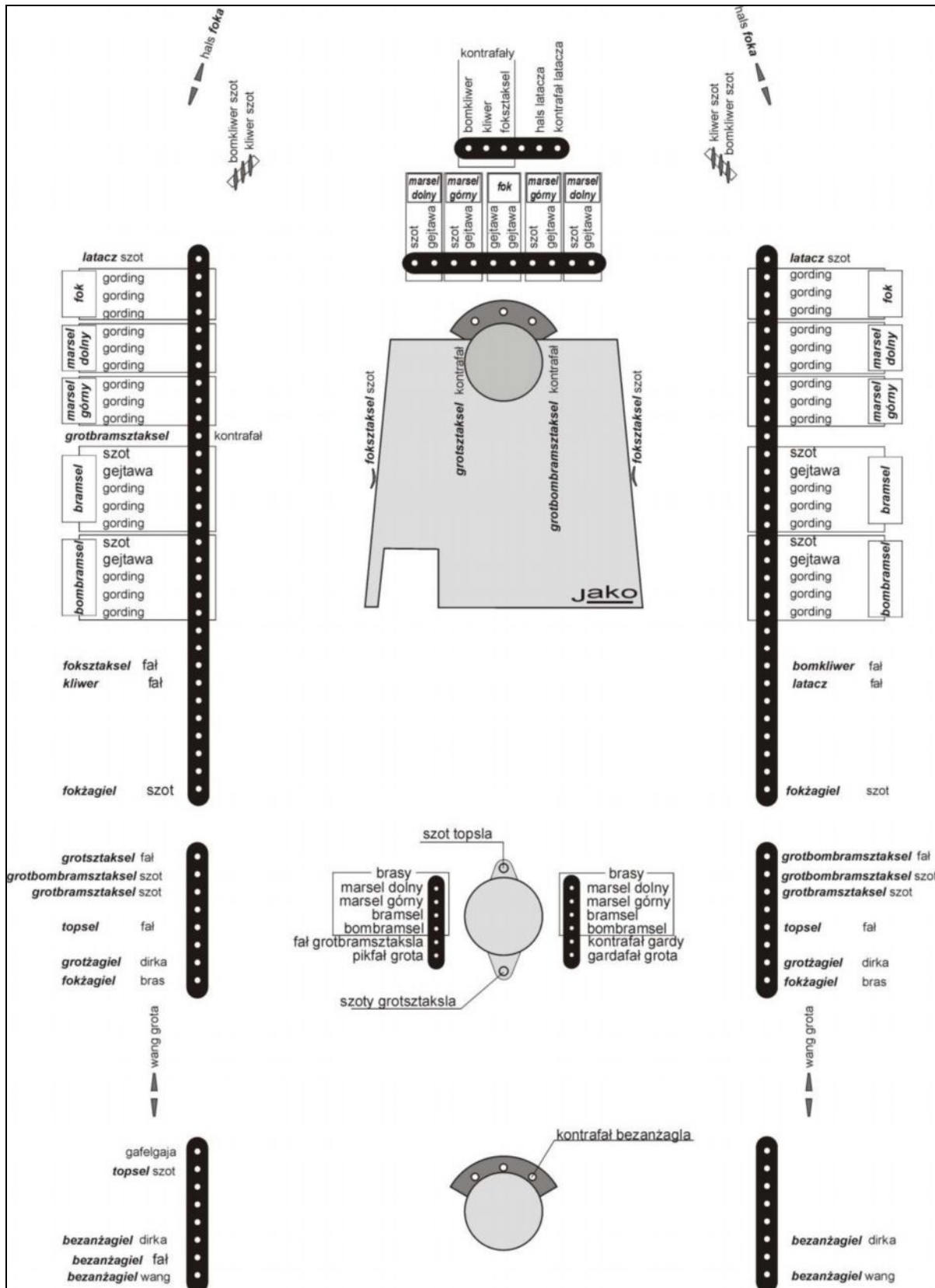
- **nazwy i położenie żagli,**
- **takielunek ruchomy,**
- **miejsce mocowania lin takielunku ruchomego.**



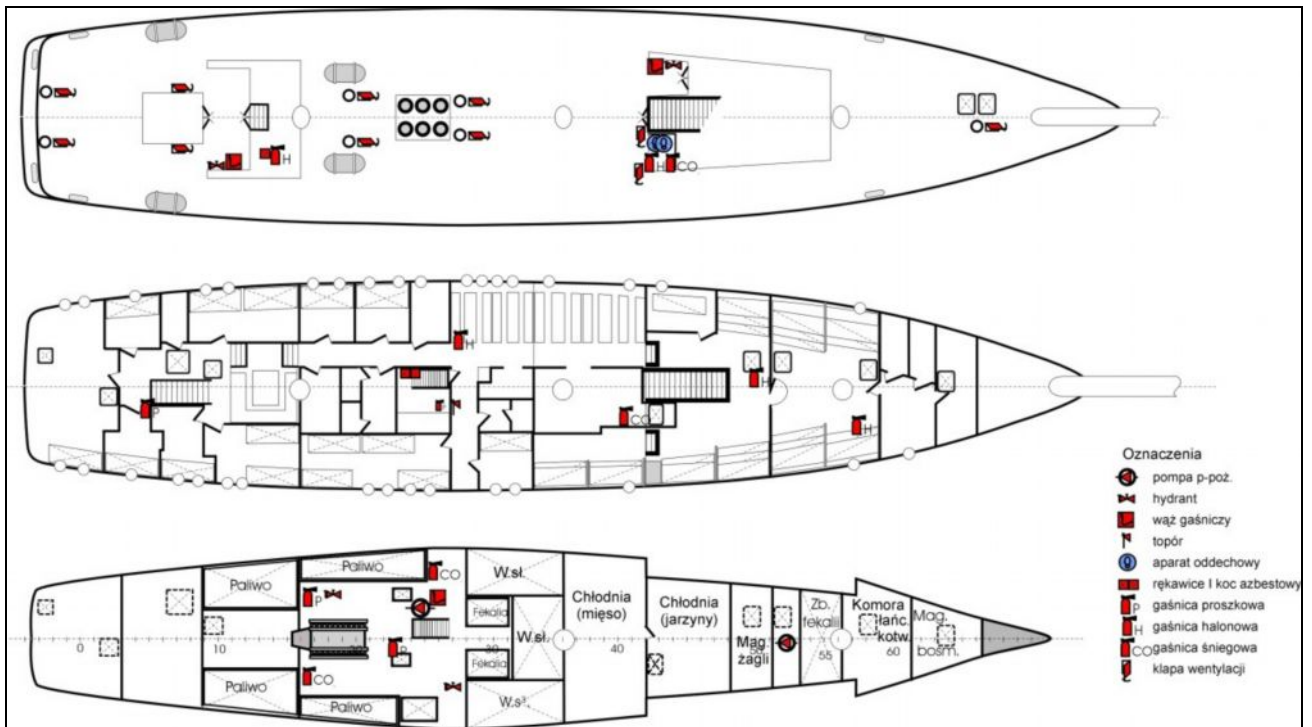
Rysunek 1 - Żagle



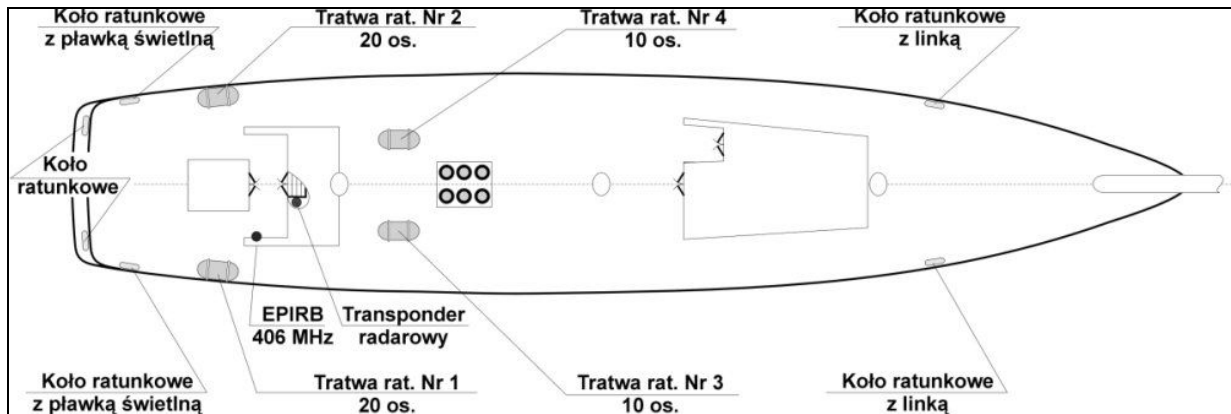
Rysunek 2 - Takielunek ruchomy



Rysunek 3 - Rozmieszczenie mocowania takielunku ruchomego na pokładzie



Rysunek 4 - Rozmieszczenie środków p.poż.



Rysunek 5 - Rozmieszczenie środków ratunkowych na pokładzie.

### 8. O czym trzeba pamiętać:

Rejsy dla Was planujemy w ten sposób, abyście mieli okazję zobaczyć atrakcyjne miejsca. Realizacja tego programu zależy od dwóch podstawowych czynników, z których jeden, a mianowicie pogoda, jest niezależny ani od Was ani od nas. Warunki atmosferyczne mogą utrudnić bądź uniemożliwić dotarcie do zaplanowanych portów. I trzeba się z tym pogodzić, bo "Pogoria" nie jest promem, wycieczkowcem ani statkiem miłości, lecz żaglowcem dla młodzieży. Wiele zależy od Was samych - swoją postawą w czasie szkolenia na statku i w czasie rejsu możecie pomagać, bądź też przeszkadzać Kapitanowi w osiągnięciu zamierzonych celów.

### 9. Kim jesteśmy

[Sail Training Association Poland](#) jest stowarzyszeniem ludzi, którzy głęboko wierzą, że wyprowadzenie młodzieży na morze na pokładzie żaglowca ma głęboki sens i którzy lubią to dla Was robić.

Wierzymy, że Wasz rejs będzie udany, jak wszystkie dotychczasowe, oraz życzymy Wam dobrych wiatrów i niezapomnianych wrażeń.

*Zarząd Sail Training Association Poland*

*Opracował: Kpt. Andrzej Szlemiński*